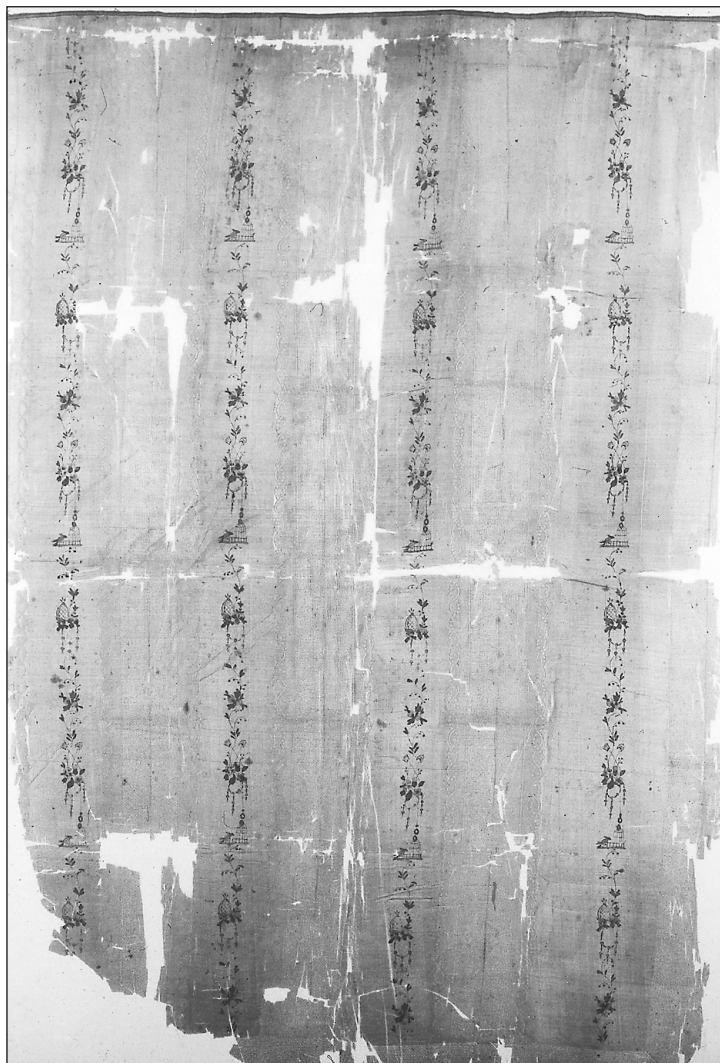

TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

11. årgang, nr. 4

Forår 2001

EN TRUBLYT BLEVTIL ET 1700 - TALS FORKLIFDE. Se side 3.

Indhold:

En tøjbylt blev til et 1700-tals forklæde	side 3
To fine forklæder	side 4
Venner, ser på Danmarks kort	side 10
Besøg på Rosenborg	side 14
Besøg på Amalienborg	side 15
Generalforsamling, referat	side 18
Randers kulturhistoriske Museum	side 19
Boganmeldelser	side 22
Artikler	side 23
Arrangements- og udstillingskalender	side 24
Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.	side 27

TENEN Dansk Tekstilhistorisk Forening

Formand: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55
Næstformand: Lone de Hemmer Egeberg, Gærdet 12, 3460 Birkerød, telefon 45 81 15 97
Kasserer: Anni Mejdahl, Nibsbjergvej 10, 7500 Holstebro, telefon 97 42 37 86
Giro nummer: 143-0130

Tidsskriftet TENEN

Redaktion: Hanne Frøsig Dalgaard, Bredebovej 33, 6.tv, 2800 Lyngby, telefon 45 88 32 67,
ePost hfd@vip.cybercity.dk • Lone de Hemmer Egeberg, telefon 45 81 15 97,
ePost vdblom@worldonline.dk • Vibeke og Frits Lilbæk, telefon 48 17 16 47,
ePost vofl@mac.com

TENEN udkommer fire gange om året – sidst i månederne juli, oktober, januar og april.
Deadline for redaktionelt stof er seks uger før eller efter aftale med redaktionen.
Artikler og indlæg sendes til Hanne Frøsig Dalgaard
– meget gerne maskinskrevet, på diskette eller med ePost.

Annoncepriser: 1/1 side: 525 kr. 1/2 side: 300 kr. 1/4 side: 185 kr. 1/8 side: 135 kr.

Sats og billedbehandling: Frits Lilbæk • Digitaltryk: VesterKopi • ISSN: 0906-9526

Copyright © TENEN og forfatterne • 01.05.2001.

Ældre numre af TENEN kan købes ved henvendelse til foreningens kasserer
– så længe lager haves. Prisen er 45 kr.

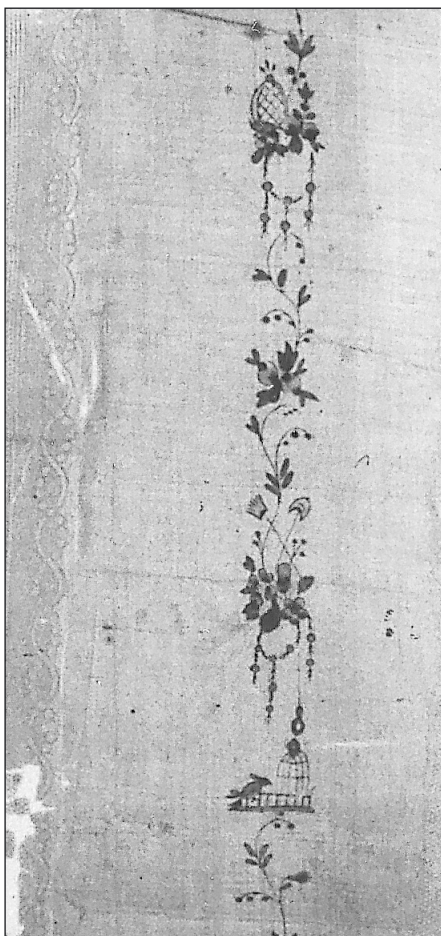
Flytning meddeles til Post Danmark. Husk at skrive, at du abonnerer på
TENEN, blad nr. 03200 og oplys dit medlemsnummer.

En tøjbylt blev til et 1700-tals forklæde

En lille forkrampet tøjbylt, hvad enhver fornuftig husmor uden videre ville have opgivet, blev fundet, men heldigvis i et magasinskab på Etnografisk Samling i Nationalmuseet. Den kan have ligget der i lang tid, men i midten af 1960'erne vakte den så meget opmærksomhed, at den blev bragt under en tålmodig konservators kyndige hænder. Stoffet er tyndt taft, så sprød, at enhver berøring giver nye brud. Kun med vatpinde og største forsigtighed lykkedes det at få det bredt ud. Behandlingen afslørede et forklæde, som i Danmark er af sensationel karakter.

På det grålige stof er der i røde og grønne farver malet borter af spinkle stiliserede blomster, vekslende med et fuglebur med en lille fugl foran. Imellem disse borter findes striber i gennembrudt mønster af små huller med en slyngende kant langs stribens ydersider. Ved stoffets ene ægkant er der spor efter et tre cm. bredt ombuk. Fornden og langs yderkanterne er der en gennembrudt bort som de øvrige, men kun i halv bredde.

Det blev klart, at det drejer sig om et forklæde, som har haft søm foroven, hvor nu ægkanten findes, og de lodrette og kantbortene viser, at stoffet er fremstillet til dette formål med sin afpassede dekoration. På grund af den dårlige tilstand måtte stoffet lægges forsigtigt på et stykke neutralt bomuldsstof, og endelig indrammes i en permanent montering. Det siger sig selv, at det derfor ikke vil kunne vises sammen med en af sin samtids kjoler.

Billedet på dette blads forside viser et silkeforklæde fra 1780-erne med malet og gennembrudt dekoration. Nationalmuseet Nyere Tid mus. nr. 6523/1972.

Herover bringes et forstørret udsnit af et silkeforklædets malede borter med spinkle stiliserede blomster, vekslende med et fuglebur med en lille fugl foran. Til venstre anes en bort i gennembrudt mønster.

Den graciøse dekoration må pege på en datering til 1780erne. Forklæder fra denne periode er velkendte fra tidens malerier af elegante damer, når de er gengivet i deres daglige omgivelser. Kun til galla har de undladt det. Fra bondedragterne er vi fortrolige med forklædernes art, men fra højere stands miljø er dette eksemplar indtil videre enestående. Tidens billeder viser flortyndte gennemsigtige stoffer, blandt bønder var brudforklæderne af gazevævede importerede indiske varer eller glat mol med hvidt broderi – allerede dengang kramvarer, som vist hav-

de deres oprindelse i Schweiz og Sydtyskland.

Som det vil fremgå af artiklen af Karen Finch, er der i engelske museer en større rigdom af forklæder. Karen Finch har beskrevet et par af dem, som har givet hende anledning til undren, og det ene fra Kathleen Harston fra midten af 1700-tallet tyder på så nær lighed med vores forklæde, at det er med stor interesse og tak, vi her kan bringe Karen Finch's artikel på tryk.

Hanne Frøsig Dalgaard

To fine forklæder

– masseproducerede eller individuelle arbejder?

Manus udarbejdet til Nordisk Tekstilsymposium i Oslo, 10.-12. august 1994. Karen Finch, grundlægger af Textile Conservation Centre (TCC), Winchester College, Southampton University, U.K.

Introduktion

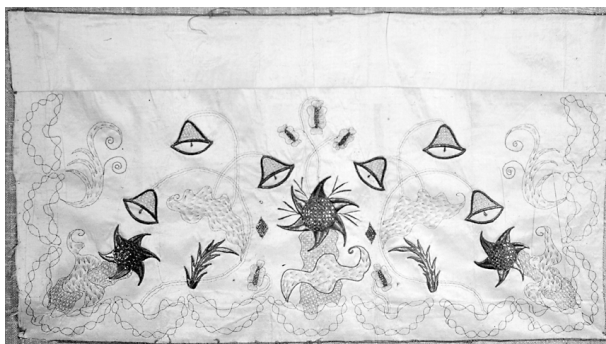
Omkring 1970 fik jeg foræret to forklæder fra 1700-tallet, uden nogen videre oplysninger om herkomst og fremstilling. Måske kan denne fremlæggelse føre til at de kan sættes i forbindelse med tilsvarende stykker, og måske kan det lede til svar på nogle af de spørgsmål de rejser.

Forklæde med ufærdigt guldbroderi

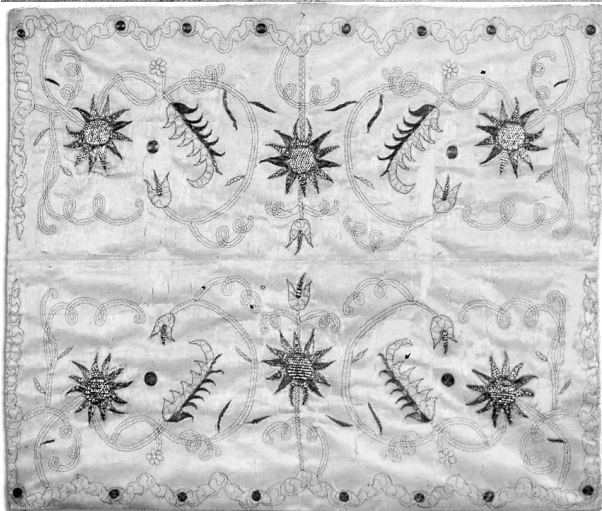
– fra Genitha Halsey

Det ældste af de to forklæder er af en type, som var på mode i begyndelsen af 1700-tallet. Jeg fik det af en god bekendt i hvis familie det var gået i arv en tid. Hun regnede med at det var købt på et tidspunkt hvor denne mode var ved at gå af brug, men at det var gemt på grund af guldbroderiet. Denne antagelse baserede hun på det faktum at forklædet ikke var gjort færdigt, men derimod indrammet som et billede, hvor øverste del var foldet ned så man kun så broderiet. Endnu en indikation var, at den grove tråd af hør, som havde fæstet silketaften til jorden på de to valser i broderi-

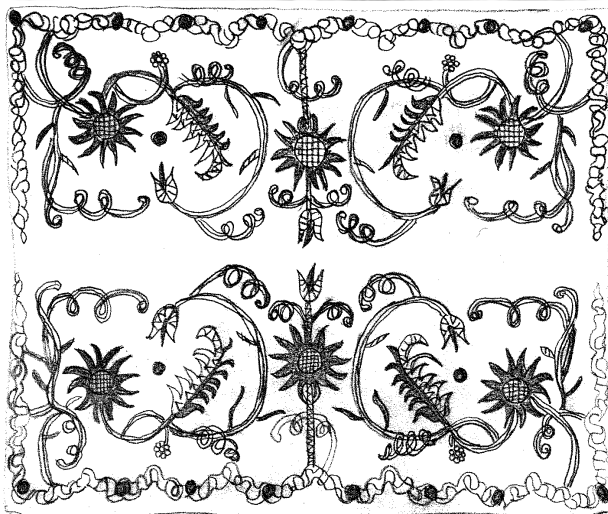
*Forklæde fra Genitha
Halsey med ufærdigt
guldbroderi på silke.*

*Dåbsklæde fra Charles
Stewart syet af to forklæ-
der med guldbroderi.*

*Tegning af dåbsklædets
broderier.*

rammen, stadig sad der. Eftersom brodereren ikke havde fjernet den, kunne man tænke sig at broderi af forklæder som modeartikel ikke længere var tilstrækkelig indbringende til, at man ville bruge tid på at præsentere det til salg.

Stykket måler 89 cm i vævelængden og 50 cm i bredden med grønne og lyserøde ægkanter. Motiverne er stjerner og klokkeblomster med abstrakte bladformer arrangeret indenfor en tunget bort udført med forgyldt sølvtråd i forskellige kvaliteter. Der er ingen spor efter et overført mønster at brodere efter.

Guldbroderiet i stjernerne og klokkeblomsterne er professionelt udført og svarer til teknikken i europæiske liturgiske tekstiler med guldbroderi på den tid, inklusive sprængning med sting i gul silke på bagsiden til at give stramme konturer. Midten af stjernerne er udført med ru og glat forgyldt sølvtråd over snor for at give et vaflet udseende. Bladene og tungerne i borten er tydeligvis udført af mindre øvede hænder, eftersom det nedlagte broderi rundt om de bizarre bladformer øjensynligt er syet uden forståelse for hverken design eller teknik.

Dåbsklæde syet af to forklæder

Ved et tilfælde fik jeg samtidig et par broderier med samme design og håndværksmæssige udførelse – eller mangel på samme – på mit konserveringsværksted. De var syet sammen til et dåbsklæde med fór af gul silke. Klædet tilhørte Charles Stewart som i 1977 gav sin samling til Royal Scottish Museum og Shambellie House, familiens

landsted ved Dumfries der nu er åbent for publikum.

En dag viste jeg broderierne til tekstilhistorikeren John Nevinson, og vi diskuterede lighederne. Jeg hørte da om muligheden af at de var udført af damer, der var flygtet til England med deres familie på grund af religiøs forfølgelse og som – måske for første gang i deres liv – var blevet tvunget til at forsørge sig selv. Konventionen sagde ellers at damer ikke burde arbejde udenfor hjemmet. De måtte godt bruge deres færdigheder som brodøser, men at sælge arbejderne ansås for “unladylike” og burde overlades til mændene i familien.

I begyndelsen af 1700-tallet kunne fint broderede silkeforklæder sikkert godt sælges på torvet, men om netop disse forklæder er fremstillet på privat initiativ eller som hjemmearbejde i en sort økonomi, vides ikke. Eftersom denne type forklæder bliver skåret til at passe livet over folderne i en modekjole, skulle det færdiggøres af køberen, som her øjensynligt har anvendt broderiet, der var beregnet på et forklæde, til et helt andet formål.

Sammenlignende studier

Efterfølgende studier af forklæder fra begyndelsen af 1700-tallet bekræftede både forskelle og ligheder med hensyn til broderi som handelsvare, fremstillet hjemme med udnyttelse af alle forhåndenværende færdigheder. Det er svært at forestille sig at en person der havde lært guldbroderi af den kvalitet som stjernerne udviser, også skulle have udført det amatøragtige slyngværk i blade og tunger. Jeg fø-

ler mig sikker på at to personer har syet disse motiver uafhængigt af hinanden. Færdiggørelse af arbejdet kunne bestå i at man klippede rundt om tungerne og afsluttede med andre sting og materialer. Et forklæde blev ofte forlænget ved at man syede et stykke metalknipling til.

Lighederne i design og udførelse i det første forklædebroderi med de to i dåbsklædet antyder, at en form for forlæg og kontrol har været inde i billedet, men siger ikke om forklæderne blev broderet af en organisation for udlændinge eller som del af en organiseret hjemmeindustri.

Traditionelt har immigranternes kvindearbejde i en sort økonomi tjent til at sikre familien fodfæste i det ny land. Det er svært at finde optegnelser om denne virksomhed, derfor kan man håbe på at bevarede breve vil hjælpe til at løse gåden om disse broderiers tilblivelse.

Trykt silkeforklæde – fra Kathleen Harston

Det andet forklæde fra 1700-tallet kom ligeledes fra en bekendt, men uden nogen som helst oplysninger om oprindelse eller bruger. Jeg fik det i form af en stor, let bold af silke, så fast viklet ind i sig selv, at det tog tre ugers nænsom udpakning at se hvad det var. Udpakningen måtte foregå meget langsomt for at give de tørre fibre mulighed for at hvile mellem hver manipulation. Efterhånden afslørede formen af et ankellangt forklæde med en rynkesnor for oven og et gennembrudt mønster inklusive en afsluttende bort langs de tre sider.

Design

Bunden har et yndefuldt gittermønster af bånd og sløjfer, der minder om franske tekstilmønstre fra midten af 1700-tallet. Borten er imidlertid helt anderledes og hænger ikke helt sammen med bundmotivet. Yderkanten viser et smukt proportioneret kniplingsmønster med blomster og ranker med medaljoner, men overfor disse yndefulde motiver står groft knudrede grene, hvis bugten sig langs blomsterne er ude af harmoni med designet som helhed. Lignende knudrede og tørre grene ses somme tider på kinesiske malede billeder, hvor de står i kontrast til rigt bladhang og blomster.

Teknik

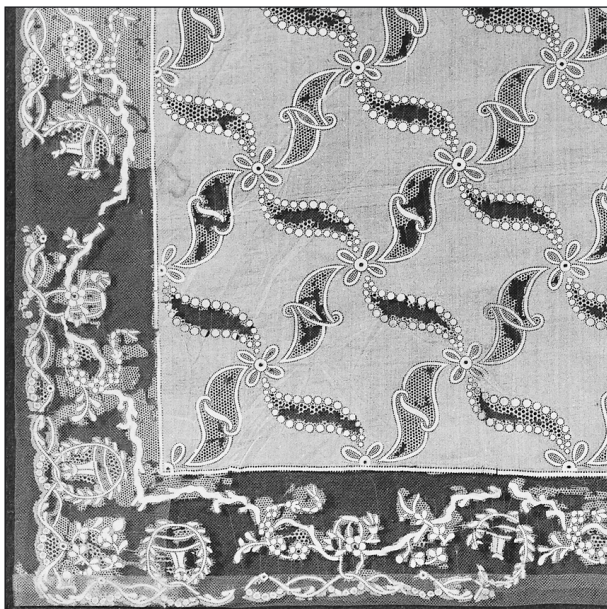
Mønsteret synes at være overført med en trykblok med stifter på samme måde som kinesiske papirvifter, men i dette tilfælde gennem to lag tynd lærredsvævet silke. Når man trykte på silke i stedet for papir, måtte man forstærke hullerne for at holde dem åbne; hullerne var derfor fikseret ved først at trykke mønsteret med en form for stivelse. Måske skete trykningen gennem tynde trækabeloner, der blev spændt fast sammen, så de kunne tillade substansen at trænge gennem begge stoflag.

Udover at fikserer hullerne forhøjede denne hvide substans kniplingseffekten. To spejlvendte sider blev resultatet, når de to sider blev trukket fra hinanden, efter den påfølgende trykning med stiftblokken. Forskydning forårsaget af gennemprikningen fik små fibre til at stå op på den ene side og ned på den anden, det var disse små for-

Trykt silkeforklæde fra Kathleen Harston. Det skrøbelige silkestof er ved konservering blevet understøttet af et fint net.

Nærbillede af borten, der dels består et yndefuldt kniplingsmønster med blomster og ranker med medaljoner, dels groft knudrede grene, der bugter sig langs bundmotivet.

skudte fibre, der ved at gribe ind i hinanden, havde fået stoffet til at rulle sammen som en bold.

Mål og sammenligninger

De to stykker var skåret til for at give den rundede form i livet, som var almindelig for 1700-tals forklæder, og derefter syet sammen. Løbegangen foroven var trekvart cm bred og fremkommet ved at bukke stoffet om og sy det ned på bagsiden. Forklædet måler 104 cm i siderne og 96 cm midt for. Det er 162 cm bredt. Stykkernes vævebredde på 81 cm indikerer at med en krympning på 10% måtte kæden være omkring 91 cm på væven, og der ville derfor være tale om en ret bred væv. Brede væve anvendtes til silkestoffer til de malede billeder, der blev eksporteret fra Kina fra før 1750, og de varierede i bredde fra 85 cm til 100 cm.

Vi kan måske antage, at forklædet stammer fra Kina, men vi har ingen bekræftelse på denne produktionsmetode fra andre kilder, og vi ved heller ikke noget om produktionens størrelse.

Kemisk analyse

Dr. Nicholas Estauth, videnskabelig medarbejder/tutor ved Textile Conservation Centre til 1986, har analyseret det hvide lag på motivets konturer, og dette viste sig betydeligt mere givende end først antaget. Ved hjælp af en kombination af mikroskopi og kemiske teknikker fastslår han i sin rapport, at elementerne var stivelse (hvedestivelse blev påvist) og en blanding af calcium karbonat og sulfat. Identifikationen af de sidste to afventer bekræftende analyse (ved hjælp af

røntgen diffraktion), men hvis det stemmer, præsenterer det en interessant mulighed.

Slæmmet kalk (kalcium karbonat) blev ikke fremstillet før 1850'erne og følgelig kan dette eksempel ikke hidrøre derfra (da tekstilet er dateret tidligere) og en anden forklaring må søges. Det foreslås derfor forsøgsvis at man har brugt kalcium oxyd ("ulæsket kalk"), som, når det blandes med vand, reagerer kraftigt ved at producere varme og kalcium hydroxyd ("læsket kalk"). Med tiden vil kalcium hydroxyd reagere med kuldioxyd fra atmosfæren og danne kalcium karbonat. Den producerede varme kunne være brugt til at fikseres mønsteret i fremstillingsprocessen.

Der er to korresponderende steder med misfarvning, der antyder brandmærker fra top til bund på forklædets to halvdele.

Resultatet af denne analyse rejser spørgsmålet hvorfor der er så få stykker tilbage af det, der må have været en industriel fremstilling af imiteret knipling.

Eksisterende eksempler på trykt imiteret knipling

Victoria and Albert Museum har et forklæde og et lommeørklæde. Geffrey Museum har et sjal. Textile Conservation Centre har resterne af et trekantet tørklæde. En så kompliceret teknik må have været anvendt til produktion i en ret stor skala, og dog ser det ikke ud til at have tiltrukket sig tilstrækkelig opmærksomhed til at være omtalt i bøger eller dagbøger fra den tid. Vi kender ikke grunden, men det kan skyldes, at trykt knipling blev an-

set for en tidlig form for imiteret knipling, sandsynligvis fremstillet til kunder, for hvem ægte knipling var uopnåelig og som ikke skrev dagbog.

Konkurrence med maskinfremstillet knipling

Trykt knipling skulle konkurrere med strikket maskinknipling, som blev produceret i Nottingham fra omkring 1770. Den type maskinknipling var stærkere, men ikke nødvendigvis billigere end trykt knipling. At dømme ud fra analysens påvisning af det hvide lag ville produktionsomkostningerne for trykt knipling kunne sammenlignes med omkostningerne for trykte stoffer.

Distribution og markedsføring

I 1700-tallets England brugte tjenestefolk herskabets aflagte tøj til pænt brug, og de kunne udmærket ajourføre det med tilbehør af trykt

knipling. Forfattere som Daniel Defoe spottede underklassen for at klæde sig ud som damer. I 1725 skrev han: "I remember, I was put to the blush being at a friend's house and by him required to sample the ladies and I kissed the chamber jade into the bargain for she was as well dressed as the best". Hendes pynt kunne meget vel være købt ved døren – som beskrevet af Samuel Richardson i "Pamela" i 1740. Hans heltinde købte huer, stråhat, sokker og vanter hos en kræmmer, før hun vendte hjem til landsbyen. Beskrivelsen af strikkede vanter med opslag af blåt kattun viser at moderigtige vanter af hvidt gedeskind foret med blå silke var gjort efter i billigere materialer og kunne fås fra kræmmerens randsel – så hvorfor ikke et forklæde der skulle efterligne fin knipling?

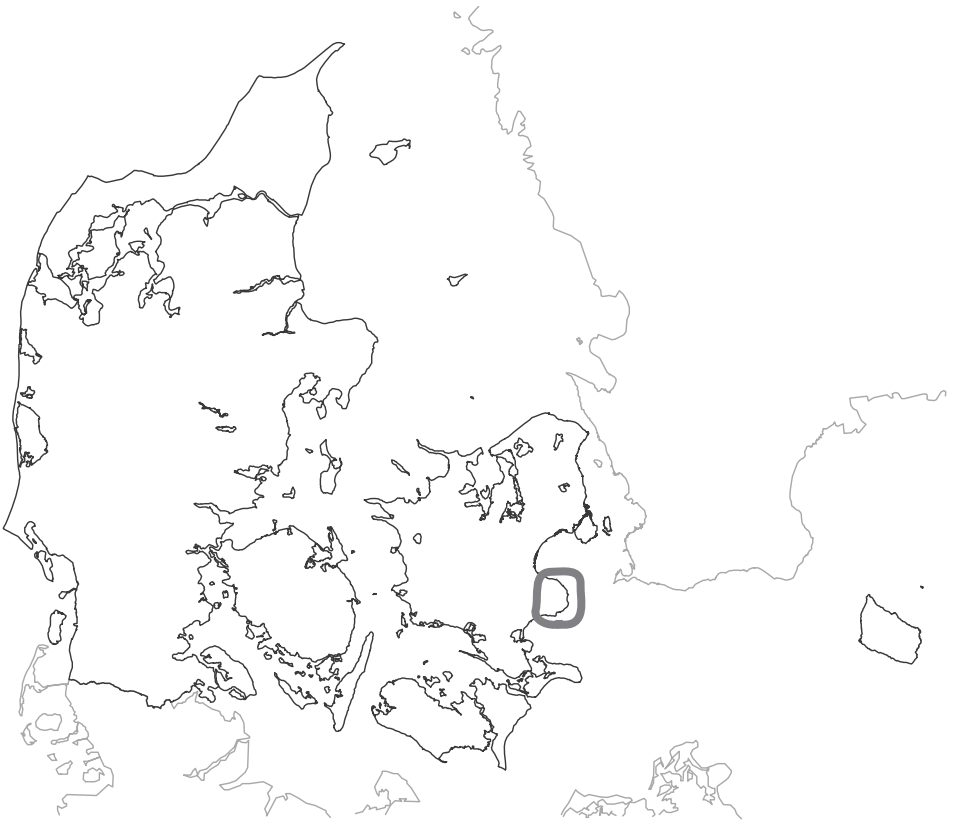
Oversættelse:

Lone de Hemmer Egeberg

“Venner, ser på Danmarks kort, Ser, så I det aldrig glemmer ...” (3)

Nu må det være på tide at få Stevns på danmarkskortet, ikke blot fordi skribenten har trådt sine barnesko der, men også fordi op-havsmanden til ovenstående linjer, Christian Richardt (1831-92), var præst først i Store-Heddinge Kirke og senere ved Vemmetofte Klosterkirke. Nogle af Christian Richardts møbler kan man forøvrigt bese på Stevns Museum. Der er naturligvis også en tekstil begrundelse for at få Stevns synlig-

gjort på landkortet, nemlig nogle meget smukke vævninger, som kun er kendt af et mindretal. Vævningerne er teknisk en fantasibinding, kvaliteten er hvergarn – umiddelbart vil man sige plettøj, og så ligner disse stoffer alligevel ikke noget, som er frembragt andre steder i landet. Pletterne, eller blomsterne er sat ind i et stramt, geometrisk system, og man har undladt at bruge hvidt garn, som ofte ses i plettøj. Farverne gløder i indigo og krap-

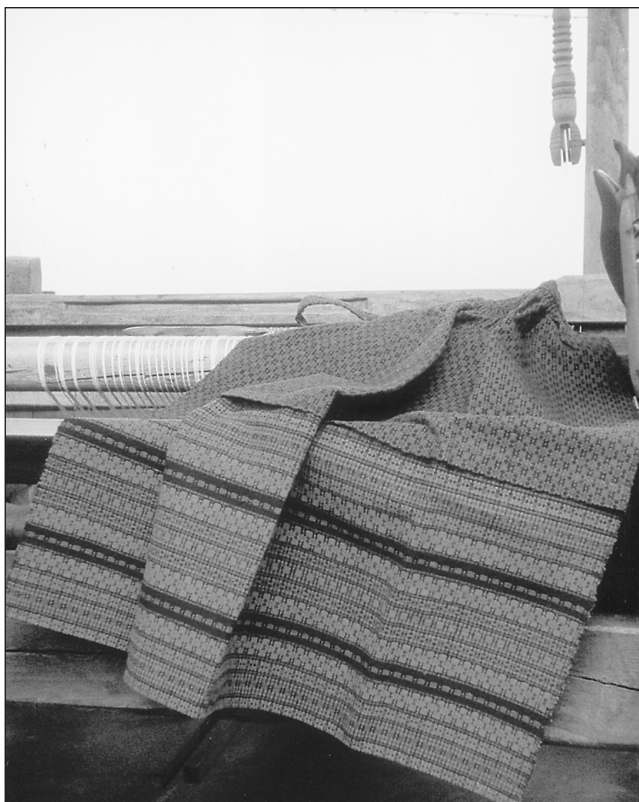
rødt, eller de fremstår tyst og for-tættet i blå og grønt. På Stevns Museum har man en del dragtdele syet af disse stoffer. Der er tale om kjoler syet i modesnit fra midten af 1800-tallet samt en række forklæder.

Hvem har dog vævet de smukke stoffer? – ja, det kunne være interessant at vide. I 1984 havde jeg en projektansættelse på Stevns Museum med henblik på at nyop-sætte den permanente tekstiludstilling. Allerede dengang stillede jeg det førnævnte spørgsmål, men fik ikke noget svar. Tekstiler-nes registreringskort gav desværre ingen oplysninger, da genstandene

var indsamlet i en periode, hvor man kun noterede, hvem giveren var. Og endelig var genstandene indsamlet af frivillige, som måske kun havde lagt vægt på den eksemplariske eller æstetiske værdi. På Stevns Lokalhistoriske Arkiv fandt jeg heller ikke svaret, men ved at studere folketællingslisterne fandt jeg ud af, at der havde været mange professionelle vævere på egnen. Jeg valgte at se nærmere på folketællingen fra 1850, fordi jeg skønnede, at museets kjoler kunne være fra denne periode. Det viste sig, at Stevns Herred – lidt større end den nuværende Stevns Kommune – kunne mønstre henved 100 vævere!

Forklæde fra Stevns Museum. Nr. 2845. Hvergarn (kæde: blå hør, skud: rødorange, blålig-rød samt stærk blå uld). Længde: 90 cm, stofbredde: 103 cm, bort på 40 cm, over denne et læg på 2 cm.

Forklædet er vævet på Bakkegård i Magleby – undtagelsesvist er tilhørsforholdet kendt. Forklædet er analyseret af Paulli Andersen og medtaget i bogen, Danske Bondevævninger. Borten er skabt ved varieret trampning, men er ikke analyseret, da den ville kræve en omfattende analyse.

Nogle af dem figurerede som lærlinge, svende eller vævekoner. Man kan gætte på, at de husstande som talte flest personer beskæftiget ved væven, var de mest professionelle. Man kan gætte på, at stofferne er udgået fra et eller flere værksteder, men det er og bliver gæt. Tekstilerne giver ikke deres hemmeligheder fra sig.

Jeg sørgede for, at en del af stofferne blev vist i museets udstilling, dels pga. de håndværksmæssige og æstetiske kvaliteter, men også fordi museumsgæster ofte lægger vægt på at møde det "særlige" som kendetegner en bestemt egn.

Udstillingen står i store træk, som den blev etableret i 1984. En anden tids vævere har dog også været fascineret af de smukke tekstiler. I 1941 udkom Ellen Andersen og Elisabeth Budde-Lunds "Folkelig Vævning i Danmark". I bogen finder man bl.a. analyser af 6 stoffer fra Stevns. Og 40 år efter udkom Paulli Andersens pragtværk, Danske Bondevævninger. Hvergarnsstoffer ca. 1750-1850. Også Paulli Andersen var dybt fascineret af de stevnske væveres kunnen og skrev bl.a. "Stevns står klart alene med sine mønstre, der forekommer ikke noget lignende andre steder i

Hvergarns forklæde fra Stevns Museum. Nr. 1989. Længde: 89 cm, stofbredde: 112 cm, bort på 25 cm, over denne to små læg.

Forklædet er analyseret af Paulli Andersen i Danske Bondevævninger. Borten er ikke analyseret, men ved nærlæsning af fotografiet ser det ud til, at grundmønsteret (trampningen) ligger fast, og borten er opstået ved farveskift i skuddet.

landet. Det er en rig og fantasifuld variation, men stramt holdt på plads af geometriske former: kvadrater og cirkler, ofte adskilt af enkelte eller dobbelte bjælker. Mønstrene stivner dog aldrig i tørre former, inde i de mere eller mindre geometriske former gemmer sig ofte små blomster.” I bogen har Paulli Andersen medtaget analyser af 13 stoffer fra Stevns Museum. I udvælgelsen af disse har hun

lagt vægt på, at stofferne skulle være repræsentative for museets samling som helhed, alligevel er der ingen tvivl om særpræget.

Susanne Nielsen

Litteratur:

- Susanne Nielsen: Vævning som husflid og håndværk. *Husflid, nr. 6, 1984*. Artiklens udgangspunkt er museets tekstiler samt folketællinger på Stevns i henholdsvis 1850 og 1890.

Besøg på Rosenborg slot den 20. januar 2001

En dejlig dag på Rosenborg, hvor vi mødtes kl. 11 og var omkring 20 stykker. Vi blev alle tætpakket i skolestuen, hvor Majken Thorvildsen fortalte stille og roligt og utrolig fyldestgørende om konservering. Majken har været ansat i 15 år på gobelinværkstedet, som nu desværre er blevet nedlagt; værkstedet var Danmarks ældste fra 1917, men nu er pengekassen lukket i.

De 12 tæpper, der hænger i Riddersalen – tidligere kaldet Dansesalen – er meget medtagne af tidens tand. De blev færdige i 1693, bestilt hos den flamske tapetmager Bernt van der Eichen af Christian V, og efter planen monteret i den lange sal. Allerede da de havde hængt i 40 år, indkaldte man en tapetmager til, mod betaling, at reparere gobelinerne, der var meget medtagne af sol, fugt og røg.

Majken fortalte, at man ikke havde taget højde for, at det lærred man ved reparationer anbragte på bagsiden, burde have været vasket og krympet først. Det gav store pro-

blemer ved den seneste konservering. Jeg vil ikke skrive så meget om Majkens dejlige og interessante foredrag, hvor også Hanne Frøsig supplerede med interessante indlæg, men derimod anbefale at man læser den lille, tynde bog om Rosenborgtapeterne, som kan købes i museumsbutikken for 50 kr.

Derefter blev vi vist rundt på Rosenborg slot, hvor Majken kunne udpege mange reparationer og sammensyninger, som man ikke altid ser i de halvmørke rum. Riddersalen tager sig smukt ud, og det er godt at gobelinerne er kommet tilbage til Rosenborg, men en skam at der ikke er penge til videre konservering. Som Majken sagde er det

mænd, der bestemmer, og de siger “de hænger nok vores tid ud” – men hvad med vore efterkommere?

Der var en særudstilling af voksmasker i det lille portnerhus, der sluttede vi en dejlig og indholdsrig dag.

*Ulla Mansa
Foto: Vibeke Lilbæk*

Besøg på Amalienborg

TENEN arrangerede et besøg på Amalienborgmuseet – og det blev en kongelig oplevelse!

Og oven i købet en vidunderlig solskinsdag, næsten forårsagtig, selv midt i februar.

Det var atter rart at hilse på de efterhånden kendte bestyrelsesmedlemmer fra TENEN (i 1997 blev generalforsamlingen afholdt på Falster, hvor Falsters Tekstilaug var med i arrangementet).

Tilbage til besøget: Gerda Petri bød os velkommen, og vi fandt hurtigt ud af, at hun i sandhed er en kompetent museumsinspektør, der kender sit sted og sit stof. Vi fik ikke alene et fyldigt foredrag om prinsessekjolerne (prinsesse Ingeborg og prinsesse Benedikte), men også om de forskellige kongelige arbejdsværelser og om livet, der engang har udfoldet sig på slottet. Gerda Petri har arbejdet på museet i ca. 10 år og har personlig kendskab til Dronningen og de andre nulevende, kongelige medlemmer i det hele taget, og hun har været med til indretning og registrering af alle ting, små som store. Dermed kender hun hvert et hjørne og tilmed en del personlige "historier" bag tingene, og sådan et kendskab giver naturligvis et pift til ethvert foredrag.

Man har på Amalienborgmuseet valgt at udstille den glücksborgske familie, som startede med Christian 9. Han var ikke kongesøn, men den oldenborgske slægt var uddød, og man valgte således hertug Fr. Wilhelm af Glücksburgs søn til konge i Danmark. Vi ved om ham og hans dronning Louise, at de var

udprægede familiemennesker, og de kaldtes Europas svigerforældre, fordi deres børn havnede i forskellige europæiske konge- og fyrstehuse.

Dronning Louises salon viste sig at være så godt som intakt, og som den tids indretning er det klunketiden, den repræsenterer med al dens nips, rokokko møbler, kvaster og overfyldt med billeder, udskæringer og en overdådig lysekrone i Meissner porcelæn (en guldbryllupsgave). Dronning Ingrid har registreret alt i dronning Louises salon.

Forøvrigt boede Alexandra i huset fra 1920–28, og for hende var det som at komme tilbage til barndomshjemmet, da alt var som det plejede at være.

Frederik 8's arbejdsværelse er en rekonstruktion efter et lille fotografi, Gerda Petri havde som udgangspunkt for indretningen. Men indtil mindste detalje er det blevet rekonstrueret så nøjagtigt som muligt: Væggene er imiteret gyldenlæder i guld og sort, fremstillet af elever fra Kunstakademiets Konservatorskole efter et mønster, Gerda Petri fandt frem til som det rigtigste. Og gardinerne, der var endt på Sorgenfri Slot, tegnede Gerda Petri en skitse af, og fik vævet i Wien. Bortset fra en enkelt farvenuance var kopien fantastisk korrekt rekonstrueret – der hænger et stykke af originalen til sammenligning. Fint vævearbejde.

Denne salon er ubetinget den rigest udstyrede også hvad møblerne angår: snirklede udskæringer i sort træ. Flot og imponerende. Så nær-

mer vi os den tid, jeg kan huske: Christian 10. Hans arbejdsværelse bærer præg af en person, der interesserede sig for de maskuline ting – såsom våben (en hel samling af sabler hænger på den ene væg). Dette værelse “rummer” både Påskekrisen, Genforeningen og den 2. Verdenskrig, idet Christian 10. her forhandlede med tyske ministre i begyndelsen af krigen.

Men en anden side af Christian 10. var hans store interesse for at læse. Der er et fyldigt bibliotek i værelset, og ved registreringen inden åbningen af museet fandt man ud af, at han virkelig har læst alle bøgerne, idet de indeholder hans personlige notater.

Prinsesse Elisabeth var som barn ofte på besøg hos sin farmor og farfar, og Gerda Petri kunne fortælle små episoder derom. Bl.a. hvordan Elisabeth blev irectsat af dronning Alexandrine angående spisevaner.

Så er vi nået op til den tid, hvor også de yngste af Tenens medlemmer kan “være med”: Frederik 9's arbejdsværelse. Til forskel fra faderens værelse er det lyst og venligt, hvor Christian 10's næsten har et dystert udseende.

Her står hans flygel, fotografier af hans døtre og hans hustru. Det er også tydeligt, at Frederik 9. var sømand. Udsmykningen vidner herom. (Min far aftjente værnepligt ved marinen på samme skib hvor prinserne Frederik og Knud var kadetter i 1922). Og så var han pipe-ryger! Som faderens er fyldt med nationale symboler, er dette fyldt med piber i alle afskygninger.

Det var også i dette værelse kong Konstantin anholdt om prin-

sesse Anne Maries hånd. Kongen blev så overrasket, at han låste Konstantin inde på toilettet ved siden af værelset og sagde, at han ikke kom ud, før han havde fortalt tante Ingrid om nyheden.

Her skal også være plads til det, vi egentlig kom for at se: Prinseskjolerne.

Benediktes 12 kjoler fortæller om en nulevende prinsesse med stil og etikette. Og om praktisk sans: en kjole har f.eks. sideslæb på, som kan aftages, således at kjolen kan bruges til forskellige lejligheder. Ikke noget med at kassere efter at være brugt en enkelt gang. Det er kjoler, vi har set på TV fra de forskellige store fester i kongehuset. Benediktes kjoler er i det store og hele enkle, stilrene og uden mange dikkedarer til forskel fra prinsesse Ingeborgs (1878–1958), der var datter af Frederik 8. og gift med den svenske Prins Karl. Også Ingeborg havde forstand på smukke kjoler, men da det ligger i en anden

Gerda Petri viste frem.

Jørgen Benders skitser til nogle af prinsesse Benediktes kjoler.

tid, er moden selvfølgelig meget forskellig fra Benediktes. Her er lange slæb, masser af håndbroderede tylsbroderier, åbne ærmer (typisk fra svenske og russiske hofdragter – aldrig fra danske). Og så slanke datidens damer dog var! Men sikkert ikke uden ubehag på grund af indsnørede korsetter.

Gerda Petri har samarbejdet med Sonja Fritze (som også var til stede og gav os et lille foredrag) om måden at udstille disse gamle klenodier på, således at de tog sig bedst ud i montrene. Sonja Fritze havde ud tænkt giner lavet af latyrusnet – en idé hun havde fået på en blomsterudstilling på Kunstindustrimuseet.

Det så perfekt ud!

Deltagere og prinsessekjoler.

Det var en dejlig dag på alle måder, som for os fra Falsters vedkommende afsluttedes med at betragte vagtskiftet foran de fire palæer. Tak for et godt arrangement.

Elna Dasseville

Foto: Vibeke Lilbæk

Referat af TENENs generalforsamling den 24. marts 2001 i Randers

1. Valg af dirigent: Beth Døssing.
2. Navneopråb: 16 stemmeberettigede fremmødt.
3. Formandens beretning var trykt i Tenen nr. 3 vinter 2001. Susanne Nielsen gav en forklarende uddybning af årsagen til, at hun forlader Tenens bestyrelse.

Susanne meddelte, at Dansk Sygeplejeråd har støttet udgivelsen af en bog om forklæderne med 10.000 kr. Det takker vi mange gange for.

Udgivelsen af en CD-rom med billederne fra Danmarks Folkelige Broderiers 35 års fotomateriale måtte udskydes på grund af sidste års dårlige økonomi, men der arbejdes på, at projektet kan blive til noget i det kommende år.

Susanne omtalte også kommende arrangementer:

Forslag om en skovtur til Dyrehavsbakken, hvor vi gerne vil besøge sangerindegarderoben i Bakkens Hvile. Aftalen er endnu ikke klar.

Sybordsdagen i Jylland vil finde sted i forbindelse med Håndarbejdets dag, enten den 3. eller 4. november 2001.

Susanne afsluttede med at oplæse en nekrolog over Esther Frandsen, som fornylig var afgået ved døden. Esther Frandsen var formand for De samvirkende danske Husholdningsforeninger og aktiv i Danmarks Folkelige Broderier. Hun var et af de første medlemmer i TENEN, hvor hun også var æresmedlem. Æret være hendes minde.

4. Formandens beretning er godkendt.
5. Ingen indkomne forslag.
6. Regnskab og budget blev fremlagt. Vi har 212 medlemmer, heraf 13 udenlandske. Der er mange nye, men også mange, der falder fra. Da kontingentet blev sat op sidste år, er det lykkedes at vende et underskud til et overskud.

Regnskab og budget godkendt.

7. Kontingent fastholdt.
8. Hanne Frøsig Dalgaard indledte punktet med at frembringe en stor tak til Susanne for hendes flittige arbejde i bestyrelsen. Det vil blive et stort savn for foreningen, når hun ikke mere er aktiv, men vi ønsker hende held og lykke i fremtiden.

Som afløser for Susanne valgtes Anne Marie Keblow Bernsted. Desuden var der genvalg af Anni Mejdahl og Annet Laursen Skjelsager.

9. Revisor genvalgt. Suppleanter genvalgt.
10. Ingen indkomne forslag.
11. Eventuelt. Tak, fordi der var fremstillet navneskilte til denne generalforsamling.

Vibeke Ervø havde lagt mærke til, at ved generalforsamlinger-ne, som i reglen holdes vest for Storebælt, består forsamlingen næsten udelukkende af medlemmer fra Københavnsområdet. Hvordan får vi flere medlemmer fra provinsen, og hvad skal der til, for at provinsmedlemmer deltager mere aktivt?

Beth Døssing ønskede at vide, hvor man kan finde sit medlemsnummer i den påtrykte adresse på bladet. Svaret er, at adressen indeholder en række koder, f.eks.:

03200 KHC	626	000
Anna Gunnarsen		
ABC-vej 12		
5000 Langborteby		5000 o 20/ 6 1

Medlemsnummeret er "626"

Som afslutning på generalforsamlingen overrakte Annet Laursen Skjelsager den afgående formand foreningens store tak, som bestod i en damaskdug og en flaske vin.

Referat ved TENENs sekretær:

Lis Slottved

Et besøg på Randers Kulturhistoriske Museum

Når TENEN har fået den fremragende idé at placere generalforsamlingerne ude i landet, er det en enestående mulighed for deltagerne at lære ellers ukendte museer og samlinger at kende. Når dertil lægges, at der bliver lejlighed til at høre om, se og – sidst men absolut ikke mindst – få lov til at "se med fingrene", ja, så vil enhver forstå, at besøget i Randers var en stor succes.

Museet har over 3000 tekstile genstande, som er blevet ordnet og nyregistreret som forberedelse til en nyopstilling af samlingen, der finder sted i anledning Randers kommende 700 års jubilæum, der fejres i 2002. Først gennemgik museumsinspektør Hanne Schaumburg Sørensen i sit lysbilledforedrag samlingen i kronologisk og kulturhistorisk orden for perioden 1750 – 1950. Her var det interessant at høre, hvordan der til hver enkelt dragt var fremstillet en gine – hver dragt har af hensyn til pas-

formen sin egen – og hvordan museet som følge af en særbevilling overhovedet har haft ressourcer til at udføre dette kæmpearbejde. Nogle af de dragter, det nok var mest spændende at høre om, var de, der havde en særlig tilknytning til Randersseggen. Således så vi som en meget stor sjældenhed en komplet herredragt med hat og stok fra omkring 1900. Der var det hele lige fra den høje hat og stokken til uret med fin kæde af guld, der hang foran på maven. Dragten havde tilhørt Christian Larsen, der først etablerede sig med en købmandshandel, der blev skiftet ud med en vin- og cigarhandel for endelig at slutte af med en kaffehandel.

Som regel er museernes udstillede herredragter stykket sammen af flere forskellige dele, der stammer fra mange ejere, så det er en enestående ting, at Randersmuseet er i besiddelse af denne dragt,

På besøg i museets magasin ...

som ad 2 gange er skænket af en datter af Christian Larsen, som endelig testamenterede museet hele sit indbo.

Efter det fine foredrag var det tid til en lækker frokost i Kulturcaféen, som ligger i tilknytning til museet, hvorefter selve generalforsamlingen fandt sted i museets bibliotek omkring et rundt bord med plads til mindst 20 personer uden

isat plade. Referatet fra generalforsamlingen kan læses andetsteds i dette blad.

Dagen afsluttedes med et besøg i magasinet, hvor konservator Lone Petersen havde lagt de fleste af dragterne frem til beskuelse. Dragterne tåler kun at hænge i kortere tid og var derfor taget af ginerne og lagt smukt i kasser indtil næste gang, de skal udstilles; men iført

... og iført hvide bomuldshandsker ...

hvide bomuldshandsker måtte vi gerne føle på dem. Her fik vi også mulighed for at kigge nærmere på de broderede huenakker, de såkaldte "ugle"-nakker, som er særlige for randersegnen, ligesom også de store og fine kniplede, plisserede korsklæder, som hørte til folke-dragten her på egnen.

For den der gerne vil læse mere om dragterne har museet udgivet

et lille katalog "Alle tiders gevand-ter", som stadig kan købes der.

Det var en meget givende og in-teressant dag, vi tilbragte på muse-et, og dette kan vi ikke mindst tak-ke Hanne Schaumburg Sørensen og Lone Petersen for, samtidig med at vi gerne vil anbefale stedet, hvis nogle af de medlemmer, der ikke var med den dag, har deres veje forbi.

Lis Slottved

Foto: Vibeke Lilbæk

Spadsererdragt i rød/hvid olmerdug, hvor vrangen er vendt udad. Hjemmesyet i Randers under 2. verdenskrig.

Boganmeldelse:

Skor. Helena Lindroth. Foto Birgit Brånvall. Stockholm: Nordiska Museets Förlag, 2000. 144 sider, gennemillustreret, overvejende i farver. ISBN 91-7108-472X. Pris ca. 265 kr.

Sko er vel det, vi først lægger mærke til hos hinanden – sidste mode, raffinerede! eller enkle, praktiske, udtrådte. I alle tilfælde udtrykker de vores individuelle behov. Helena Lindroth har skabt en usædvanlig bog om dette pikante emne, i bedste forstand en let bog: fuld af tankevækkende og fængslende billeder, men også med korte kapitler og fyldige billedtekster, ofte i form af anekdoter og gode detaljer.

Bogen er i lavt tværfORMAT og indbundet i brun plastic, som elegant gengiver slangeskind, det mest eftertragtede materiale til fine damesko!

Bogen bygger på Nordiska Museets samling af fodtøj, og hovedvægten er lagt på kvindesko siden omkring 1700, den periode, hvor sko findes bevaret og ofte er ledsaget af oplysning om, hvem der har båret dem. Så er hele personen så vidt muligt beskrevet. På indersiden af omslaget findes til start målestok for skoens størrelse og numre. Hovedafsnittene er: Folkets sko, Modesko og "För att vara fin får man lida pin", hvor forfatteren gør rede for modens krav om høje hæle og smalle tånæser med mange slags skavanker og velmente lægeråd til følge – Men det vil næppe hindre, at kun fantasien også frem-

Rød, ekstrem skomode. Tyskland 1990-erne.

over vil sætte grænser for, hvad fødderne må tilpasse sig. En god litteraturliste er til rådighed for den læser, der får mod på at gå videre. Bogen er en spændende indgang til et stort emne.

Hanne Frøsig Dalgaard

Boganmeldelse:

Tine Jolander: *Gemzøe. En dansk tekstilkunstner*. Efterskrift af Annette Stabell. Christian Ejlers Forlag. 96 sider. Illustrationer i sort/hvid og farve. Pris 275 kr.

Jette Gemzøe er uddannet på Kirsten og John Beckers værksted og har gennem knap 40 år markeret sig med en lang række fine arbejder. Mest kendt er måske udsmykningen udført til Kunstindustrimuseets festsal i 1990-erne.

Hendes farveholdning spænder fra ørkensand til glødende, varme nuancer – en følge af hendes mange rejser – alligevel er tonen og formsproget umiskendeligt nordisk.

Nu foreligger der en interessant og velskrevet biografi om kunstneren forfattet af Tine Jolander. Her fokuseres på både liv og værk i et kalejdoskopisk billede, således at man efter læsningen sidder inde med en langt større forståelse af Jette Gemzøes værk.

Kunsthistorikeren Annette Stabell har desuden bidraget med et efterskrift som yderligere bidrager til forståelsen. Men her vil jeg dog indvende, at Tine Jolander og Annette Stabell med fordel kunne have nærlæst hinandens tekster mere

kritisk med henblik på at minimere gentagelserne i disse.

Bøger om kunsthåndværkere ender ofte som mere eller mindre flotte, men stort set altid skrifttomme udgivelser, det gør denne bog heldigvis ikke – her får man virkelig noget at vide. Information simpelthen. Men de smukke billeder udebliver heller ikke, så denne bog vil man med glæde vende tilbage til gang på gang.

Afslutningsvis skal der her bringes et citat fra bogen, hvor Jette Gemzøe beskriver sit forhold til væven og tekstilkunsten. Disse få linjer er på en måde hele bogens omdrejningspunkt:

“Væven er et redskab for tekstilet og er det sprog jeg udtrykker mig i. Jeg føler i min udtryksform at det er en del af et meget langt forløb i tekstilkunsten, helt tilbage fra forhistorisk tid og op til i dag, og jeg fornemmer en samhørighed med fortiden. Jeg prøver at skabe en kontinuitet og uendelighed i de motiver jeg arbejder med, og det er spændende at være en lille brik i et stort mønster og en del af en lang udvikling.”

Susanne Nielsen

Artikler:

- *Nordslesvigske Museer 1997*: H.E. Sørensen: 4 billedtæpper fra Skærbæk Væveskole 1898.
- *Nordslesvigske Museer 1998*: Henrik J. Møller: Uldspinderiet i Skærbæk.
- *Sønderjyske Museer 2000*: H.E. Sørensen: Svanetæppet Inger Lauridsen: En kniplingssamling og dens forbindelse til Hansigne Lorenzen i Ballum.

Vibeke Ervø

ARRANGEMENTS- OG UDS STILLINGSKALENDER

TENENs skovtursarrangement: Forventes efter sommerferien. Se næste nummer.

Plantefarvningskursus på Hørvævmuseet:

Hørvævmuseets aftenskole udbyder et ugekursus i plantefarvning, hvor der farves på uld, silke, hør og bomuld med et begrænset brug af kemikalier. Der bruges planter fra den fynske natur samt krap og cochenille. 48 lektioner fra 30. 7. til 4. 8. 2001. Underviser: Susanne Nielsen. Et lille hold med tilmeldingsfrist 15. 6. 2001. Mulighed for primitiv overnatning. Yderligere oplysninger: Hørvævmuseet, telefon 64 72 28 85.

Nordjyllands Kunstmuseum:

Flet. 24 kunsthåndværkere fletter i keramik, glas, plantefibre, tekstil og metal. Til 10.6.01.

Adr.: Kong Christians Allé 50, 9000 Ålborg.

Viborg Stiftsmuseum:

Studerende udstiller. Skals Fagseminarium udstiller fra fotolinien og tekstillinien. 23.5. – 12.6.01.

Adr.: Hjultorvet 4 og 9, 8800 Viborg.

Industrimuseet – Museet for arbejder-, håndværker- og industrikultur:

For de mindste. Klædeskabet – et nyt formidlings- og udstillingsprojekt på Industrimuseet – har planlagt en række små aktiviteter, der forbinder glæde ved udklædning med industrisamfundet. 12.6. – 22.6.01.

Adr.: Gasvej 17-19, 8700 Horsens.

Stengalleriet:

2001 nats eventyr. Skulpturelle arbejder af Jane Johansen og tekstile billeder af Margit Fjerbæk. 21.4. – 2.6.01.

Adr.: Asgårdsvej 11, 8700 Horsens.

Blicheregnens Museum:

Hvergarn og spinlon. Fra museets store samling af tøj, dækketøj og sengetøj. Til 21.10.01.

Adr.: Blichersvej 30, Thorning, 8620 Kjellerup.

Den gamle Smedie:

Inspirations- og salgsudstilling. Dansk Husflids lærere og medlemmer udstiller tekstiler, billeder, filt, sten, træ m.m. 16.6. – 28.6.01

Adr.: Jernbanegade 15, 7680 Thyborøn Havn.

Textilforum:

Energi Aspekter. Tekstiltryk mellem kunst og industri af Martin Heskier Til 13.5.01. *Fletninger.* Anne Bjørn og Jens Chr. Jensen udstiller 24.4. –

6.6. *Vævning ind i en ny tid*. Skals Håndarbejdsseminarium viser en udstilling om computervæv. 16.6. – 29.7. *Dranella tider*. Et udvalg af de 1500 dragter firmaet har skænket til illustration af produktionen fra 1956 til lukningen i 2000. 31.5. – 16.9. *Fragmenter af et nomadeliv*. Orientaliske tekstiler med etnisk særpræg indsamlet af Feyhan Hellum. 11.8. – 30.9.01. Adr.: Vestergade 20, 7400 Herning

Museet Ribes Vikinger:

Kend din konserveringstjeneste. Fælleskonserveringen for Ribe og Ringkøbing Amter udstiller nogle af museernes opgaver indenfor arkæologi, maleri, skulptur, møbler og tekstiler. Til 30.6.01.

Adr.: Odins Plads, 6760 Ribe.

Museet på Sønderkov:

Patchwork. Små dele samlet til et hele. Til 13.5.01.

Adr.: 6650 Brørup.

Højer Mølle- & Marskmuseum:

Hansigne Lorenzen Ballum og de københavnske knipliedamer. 26.5. – 2.9.01.

Adr.: 6280 Højer

Tønder Museum:

Kongelige kniplinger fra Rosenborg. Til 29.7.01.

Adr.: Kongevej 51, 6270 Tønder.

Drøhses Hus:

Tekstilkunst – udstilling af værker fra Betonac Biennalen. Til 30.6.01.

Buckspoint. Kniplinger. 1.6. – 30.8.01. Kniplinge Festival. 3.6. – 5.6.01.

Adr.: Storegade 14, 6270 Tønder.

Museet på Koldinghus:

Lap på lap, sting på sting. Gamle svenske patchworktæpper. Til 1.7.01.

Designskolen Kolding. Afgangsudstilling. 31.5. – 29.7.01.

Adr.: Postbox 91, 6000 Kolding.

Trapholtmuseet:

Rum i rum. Tekstilkunstneren Gudru Pagter viser sine seneste vægtæpper i dialog med kvadratsalens rum. 10.5. – 5.8.01.

Adr.: Æblehaven 23, 6000 Kolding.

Hørvævsmuseet på Krengerup:

Hør, hamp og nælde. *Fortid, nutid, altid*. Danske plantefibre og deres anvendelse i tidernes løb. 5.5. – 30.9.01.

Rosenørn Design. Beklædning og sengeudstyr i hør. 5.5. – 10.6.

Lise Frølund. Vævninger. 17.7. – 19.8.

Winie Poulsen. Håndvævede tekstiler. 21.8. – 16.9.01.

Adr.: Nårupvej 30, 5620 Glamsbjerg.

Museum for Husflid:

Kvindelist og håndsnilde – 5 historier om 19 kvinder der alle har haft tilknytning til Dansk Husflidsselskab. 29.6. – 27.7.01.

Adr.: Tyrebakken 11, 5300 Kerteminde.

Lundekrog Landbo-museum:

Da elektriciteten kom ud på landet. Udvandringen til Amerika.

Åbent 23. 6. til 19. 8. 2001. Åbent for grupper i tiden 6. 5. til 30. 9.

Adr.: Lille Skensved.

Ledreborg Slot:

Midtsjællands Vævekreds udstiller tekstil. Familiesalen på Ledreborg.
16.6. – 24.6.01.

Adr.: Ledreborg Allé 2, 4320 Lejre.

Færgegaarden:

Inspirerende Grønland – kunst, sløjd og husflid. Viser bl.a. arbejder i tekstil og skind. Til 5.6.01.

Adr.: Færgelundsvej 1, 3630 Jægerspris.

Billedtårnet:

Rita Mortensen. *Tekstilkunst*. 7.7. – 29.7.01.

Adr.: Hundested Rådhus, Nørregade 61, 3390 Hundested.

Flynderupgård Museet:

Tråde gør noget. Broderier før og nu. Tekstilgruppen "Broderi 99" udstiller nye broderier i samspil med museets ældre broderier. Til 26.8.01.

Agnetevej 9, 3060 Espergærde.

Ordrup Sognegård:

Kirketekstiler fra "Téla", et samarbejde mellem væverne Lotte Dalgaard, Berthe Forchhammer og Helle Hviid-Nielsen. Nye arbejder fra Adventskirken i København. 27. 5. – 10. 6. 01. Mandag-fredag kl. 9-13 og torsdag kl. 16-18.

Dansk Design Center:

Louise Sass. Unikatekstiltræk og maling på papir. 10.5. – 10.6.01.

Adr.: H.C. Andersens Boulevard 27, 1553 København V.

Kunstindustrimuseet:

Ivan Grundahl. *Tøj plus Diverse* – Modedesign. 14.4. – 3.6.01.

Lise Frølund. 11.5. – 10.6.01. Jette Hartvig. 5.10. – 4.11.01.

Adr.: Bredgade 60, 1260 København K.

Rundetaarn:

Akihiko Izukura. *Zero Emission* – Moderne japansk tekstil. Til 17.6.01.

Købmagergade 52 A, 1150 København K.

TENEN vil gerne bringe fyldestgørende oversigter over udstillinger af interesse for vore læsere. Det er ofte svært at få oplysningerne fra museer og udstillingssteder i tilstrækkelig god tid, og vi opfordrer derfor alle til at bidrage med informationer om kommende arrangementer. Deadline for korte meddelelser er ca. to uger før bladet udkommer. Send oplysningerne til Lone de Hemmer Egeberg, som koordinerer listen.

Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.

<i>navn</i>	<i>adresse</i>	<i>telefon / ePost</i>	<i>hverv</i>
Annet Laursen Skjelsager	Dorthesvej 2 3520 Farum	44 95 05 55 <i>silke-annet@detail.dk</i>	formand
Lone de Hemmer Egeberg	Gærdet 12 3460 Birkerød	45 81 15 97 <i>vdblom@worldonline.dk</i>	næstformand + redaktion
Anni Mejdahl	Nibsbjergvej 10 7500 Holstebro	97 42 37 86	kasserer
Lis Slottved	Hjarupvej 10 6200 Aabenraa	74 63 03 50 <i>slottved@private.dk</i>	sekretær
Anne-Marie Keblov Bernsted	Kildevældsgade 87, 2.tv 2100 københavn Ø.	39 20 48 81	bestyrelse
Hanne Frøsig Dalgaard	Bredebovej 33, 6.tv 2800 Lyngby	45 88 32 67 <i>hfd@vip.cybercity.dk</i>	redaktion
Vibeke Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	48 17 16 47 <i>vofl@mac.com</i>	redaktion
Jytte Harboesgaard	Frederiksberg Allé 78 1820 Frederiksberg C	33 21 14 81	suppleant
Margit Ambeck	Lyshøjgårdsvej 87, 1.th 2500 Valby	36 30 61 50	suppleant
Lucie Borgsmidt-Hansen	Broholms Allé 28 2920 Charlottenlund	39 64 31 85	revisor
Susanne Nielsen	Sasserød 16 5462 Morud	64 83 11 26	korrektur, forklæder
Frits Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	48 17 16 47 <i>vofl@mac.com</i>	redaktion

*Vær rar at huske
betalingsfristen for fornyelse
af TENEN-medlemskab!*

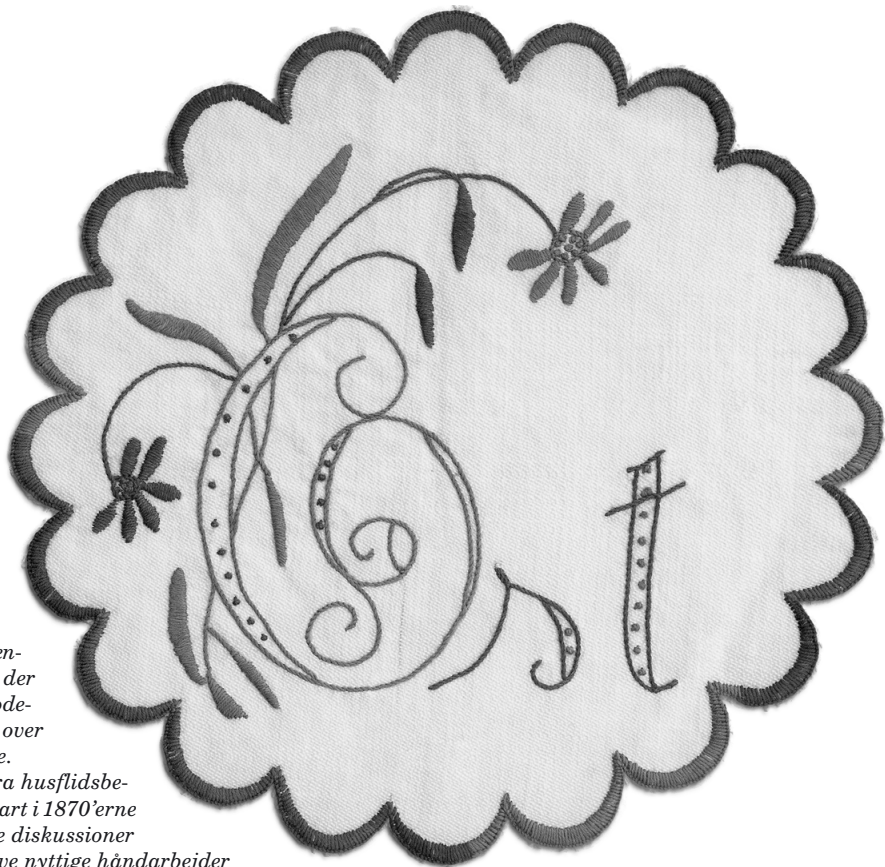
Ost

Den lille serviet fra ca. 1920 har jeg købt på et loppemarked i år. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvem der mon har broderet og tænkt over dette arbejde.

Der har fra husflidsbevægelsens start i 1870'erne været mange diskussioner om det at lave nyttige håndarbejder frem for håndarbejder kun til pynt.

I dag bliver tekstilerne hurtigt umoderne, så mange satser mest på spændende farver frem for kvaliteten i materiale og fremstilling. Vi er nu kommet så langt fra det gode tekstile håndværk, at man smider det ud, som har fået en lille plet eller i bedste fald forærer det til et loppemarked.

Da vi var til generalforsamling i Randers spiste vi lunch i cafeen på museet, og der havde man plast over papirservietten på fadene, den idé vil jeg tage i brug til mine små søde broderede servietter.

Annet Laursen Skjelsager